

Luokkavanhempien kokous ma 1.3.2021

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma
Arviointi ja oppimiskeskustelut

Helsinki

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma

- Työryhmä suunnittelee, **miten kaikki oppilaat saadaan arvioimaan nykytilannetta** (työryhmään kannattaa kutsua kaikki innokkaat oppilaat ja aikuiset –tässä enemmän on enemmän) ja **milloin kartoitus toteutetaan**
- Koulun **nykytilanteen kartoitus** ja aiemman suunnitelman toteutumisen arviointi
- Työryhmä valitsee **koulun kehittämiskohteet** kartoituksen pohjalta (1-2 tasa-arvoa ja 1-2 yhdenvertaisuutta edistävää toimenpidettä)
- Työryhmä laatii **suunnitelman toimenpiteiden saavuttamiseksi** (mitä koulussa tullaan tekemään, milloin ja miten)
- **Suunnitelman julkaiseminen** koko yhteisölle esim. koulun nettisivuilla
- Koulun tulee myös varmistaa, että seuraavia tasa-arvolaisissa määriteltyjä kohtia on tarkasteltu tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta
- koulussa tehtävät oppilas- tai opiskelijavalinnat
- opetuksen järjestäminen (tämä kannattaa sisällyttää kartoitukseen)
- oppimiserojen ja opintosuoritusten arviointi
- seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäiseminen ja poistaminen (onko koulussa suunnitelma tähän –tietävätkö kaikki, mitä tarkoittaa ja miten sen eteen toimitaan)

Suunnitelman laadinta ja aikataulu

- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimisen käynnistäminen kouluissa/seminaari: rehtori, apulaisrehtori ja viidennen luokan oppilaita 20.11.2020
  - Johtoryhmä käynnisti suunnittelun ja prosessin ohjauksen joulukuussa
  - Luokkakokouksissa käsiteltiin ja kartoitettiin tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta viikolla 4
  - Luokkavanhemmat 1.3.2021
  - Opetushenkilökunta: rasismin vastainen työpaja 10.3., työyhteisökokous/Helvi-työpaja 31.3.
  - Oppilashuoltoryhmä 12.4.
  - Oppilaskunnan hallitus huhtikuussa
- >Johtoryhmä koostaa kehittämiskohteet ja toimenpiteet toukokuun loppuun mennessä
- >Tiedottaminen oppilaat, henkilökunta, huoltajat

Mitä nämä käsitteet tarkoittavat koulun arjessa?

- 5B: Kaikkia tulee kohdella tasa-arvoisesti (huom! Ei samalla tavalla). Ihonväri tai seksuaalisuus ei saa vaikuttaa.
- 4AB: Kaikkia kohdellaan tasavertaisesti riippumatta ulkonäöstä, uskonnosta tai mielipiteistä.
- 5A: Kaikki ovat samanarvoisia ja yhtä arvokkaita, erilaisuus on rikkaus, kaikki kuuluvat joukkoon ja kaikkia kunnioitetaan.
- 1B: Kaikki ovat yhtä arvokkaita ja tärkeitä.
- 1A: Kaikki ovat samanarvoisia. Kukaan ei ole huonompi kuin toinen. Ei sanota rumasti toiselle tai kiusata.
- 3A: Kaikki koulun ihmiset ovat yhtä arvokkaita ja kaikkia pitää kohdella kunnioittavasti riippumatta ammatista, iästä tai ihonväristä.

- 3B: Kaikki ovat yhtä arvokkaita ihonväristä riippumatta.
- 2C: Voi olla eri maasta tai vaikka uusi oppilas, mutta sillä ei ole mitään väliä, vaan kaikki on saman arvoisia. Jotkut voi olla herkempiä, eikä sen vuoksi voi syrjiä toisia. Pienempää ei saa syrjiä, eikä ketään saa syrjiä muidenkaan ominaisuuksien vuoksi. Jos jollain on jokin vamma, niin sellainen ihminen ei ole yhtään huonompi. Vamma ei vaikuta siihen, että voiko esimerkiksi olla hyvä kaveri.
- 2B: Kaikki me olemme yhtä tärkeitä. Meillä on samat säännöt. Ei ole väliä, onko suomalainen tai jostain muualta, silti on samanarvoinen.

Miten voimme kehittää kouluarjessa tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta?

- 4A: Ottamalla kaikki mukaan leikkeihin ja ryhmittöihin. Myös koulun jälkeen on hyvä pyytää kaikkia kavereita mukaan leikkeihin. Kuuntelemalla kaikkien mielipiteitä esim. Luokkakokouksessa.
- 5A: Kaikilla olisi joka päivä kokemus siitä, että kuuluu joukkoon omana itsenään. Kaikki tulevat kuulluiksi ja mielipiteitä arvostetaan luokassa ja koko koulun tasolla. Myös koulurakennus olisi suunniteltu niin, että täällä pystyy kulkemaan tarvittaessa esteettömästi (hissit yms.).
- 1B: Kaikki otetaan mukaan. Autetaan toisia.

- 5B: Esteettömän kulkemisen helpottaminen, inva-veikkojen lisääminen soluihin tai solujen oviin myös napilla avaaminen, jotta pyörätuolilla pääsisi kulkemaan. Ollaan reiluja kaikille. Portaisiin hissipyörätuolia varten (esim. Hätauuloskäynnin portaisiin). Täytyy selvittää, voiko kouluun tuoda apu/opaskoiran.
- 1A: Ollaan toisille kivoja ja kavereita. Otetaan toisia mukaan leikkiin. Autetaan toisia. Kaikki voi oppia.
- 3A: Rohkaistaan oppilaita kertomaan aikuiselle tilanteista, joissa jokin oppilasta kohdellaan huonosti. Nollatoleranssi kiusaamiselle. Kiusaaminen on sääliä ja pelkurimaista touhua.
- 3B: Otetaan kaikki mukaan. Voisiko olla yhteisiä vessoja? Kaikki saa sen verran tukea ja opetusta kuin he tarvitsevat.
- 2C: Otetaan kaikki mukaan leikkiin, ettei kukaan tunne oloaan syrjityksi. Esimerkiksi lappuja näkyville kouluun, joissa muistutetaan ettei saa syrjiä. Selkeät säännöt, joihin syrjitty voi vedota, jos kokee syrjintää. Muut voi puolustaa, jos näkevät jotain syrjittävän.
- 2B: Autetaan toisia. Otetaan leikkiin mukaan ja tehdään reippaasti yhdessä töitä luokassa.

Huoltajien osallisuus

- Mitä asioita huoltajat pitävät keskeisinä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämässä ja ylläpitämisessä?
- Huoltajien ehdotukset kehittämiskohteiksi ja toimenpiteiksi?

Arviointi

Lukuvuositodistus
Oppimiskeskustelu

Helsinki

Lukuvuositodistus

Arvioinnista

- **Jokainen oppiaine** arvioidaan lukuvuositodistuksessa yhdellä **sanallisella arviointilauseella**. Arviointiskaalana käytetään yhteistä kaupungin pohjaa.
- Vuosiluokilla 1-3 lukuvuositodistuksessa käytettävä arviointiskaala:
- Olet saavuttanut tavoitteet erinomaisesti
- Olet saavuttanut tavoitteet hyvin
- Olet saavuttanut tavoitteet tyydyttävästi
- Olet saavuttanut tavoitteet hyväksytysti
- Et ole saavuttanut tavoitteita hyväksytysti
- Vuosiluokilla 4-6 käytetään numeroarviointia.
- Käyttäytyminen arvioidaan samalla skaalalla todistuksen **liitteenä**. Koulu voi halutessaan antaa arviointia myös käyttäytymisen osa-alueista.

Käyttäytymisen arviointi

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan perusopetuksessa pitää arvioida käyttäytymistä. Käyttäytymiseen liittyvien tietojen ja taitojen opettaminen ovat osa koulun kasvatustehtävää. Alla kuvataan Vattuniemen ala-asteella arvioitavat käyttäytymisen osataidot ja arvosanan muodostamisen kriteerit.

Käyttäytymisen arviointi Vattunimeen ala-asteen koulussa

-> Käyttäytyminen (yhtenä arviointilauseena)

-> Käyttäytymisen osataidot (osa-alueittain)

Käyttäytymisen taitojen osa-alueet todistuksissa 1-3 luokat

Hyvien tapojen noudattaminen

- toimii kohteliaasti ja ystävällisesti
- toimii avuliaasti
- on rehellinen
- sietää pettymyksiä
- käyttäytyy asiallisesti ja tilannetietoisesti koulupäivän aikana

Käyttäytymisen taitojen osa-alueet todistuksissa 1-3 luokat:

Yhteisten toimintatapojen noudattaminen

- noudattaa koulun järjestyssääntöjä
- sitoutuu sovittuihin toimintatapoihin
- toimii annettujen ohjeiden mukaisesti
- ottaa vastuuta yhteisten asioiden hoidosta
- toimii täsmällisesti koulun aikataulun mukaan
- noudattaa sääntöjä ja ohjeita mobiililaitteiden käytöstä

Käyttäytymisen taitojen osa-alueet todistuksissa 1-3 luokat:

Muiden huomioon ottaminen

- hyväksyy erilaisuutta
- ei kiusaa
- tukee toiminnallaan työrauhaa
- huolehtii oma-aloitteisesti ja vastuullisesti kouluympäristön viihtyvyydestä
- kielen- ja äänenkäyttö on toisia kunnioittavaa
- toimii toisia huomioiden ristiriitatilanteissa

Todistuksen sanallinen arvio muodostetaan seuraavin kriteerein:

Olet saavuttanut tavoitteet erinomaisesti

- Oppilas osaa edellä kuvatut käyttäytymisen taidot erittäin hyvin. Hän on esimerkillinen toiminnassaan ja kannustaa muitakin käyttäytymään ja työskentelemään hyvin.

Olet saavuttanut tavoitteet hyvin

- Oppilas osaa hyvin edellä kuvatut käyttäytymisen taidot. Joissakin näistä hänen toimintansa on vaatinut keskustelua ja ohjausta, mutta hän on kyennyt kehittämään toimintaansa arviointijakson aikana.

Olet saavuttanut tavoitteet tyydyttävästi

- Oppilas tarvitsee vielä harjoittelua edellä kuvatuissa käyttäytymisen taidoissa. Hänen toimintansa on toistuvasti vaatinut keskustelua ja ohjausta.

Olet saavuttanut tavoitteet hyväksytysti

Et ole saavuttanut tavoitteita hyväksytysti

Käyttäytymisen osa-alueet 4-6 luokat

Hyvien tapojen noudattaminen

- toimii kohteliaasti ja ystävällisesti
- toimii avuliaasti
- on rehellinen
- kielen- ja äänenkäyttö on toisia kunnioittavaa

Sääntöjen ja ohjeiden noudattaminen

- sitoutuu sovittuihin toimintatapoihin
- noudattaa koulun järjestyssääntöjä
- toimii annettujen ohjeiden mukaisesti
- ottaa vastuuta yhteisten asioiden hoidosta
- toimii täsmällisesti koulun aikataulun mukaan

Käyttäytymisen osa-alueet 4-6 luokat

Muiden ihmisten ja ympäristön huomioon ottaminen

- hyväksyy erilaisuutta
- ei kiusaa
- tukee toiminnallaan työrauhaa
- toimii ympäristöä kunnioittaen
- huolehtii oma- aloitteisesti ja vastuullisesti ympäristön viihtyvyydestä
- osaa toimia toisia huomioiden ristiriitatilanteissa

Asiallinen ja tilannetietoinen käyttäytyminen

- käyttäytyy asiallisesti ja ystävällisesti päivittäin koulussa
- hallitsee tilanteeseen sopivat käytöstavat yhteisissä tapahtumissa, retkillä ja koulun ulkopuolisessa toiminnassa
- sietää pettymyksiä
- noudattaa sääntöjä ja ohjeita mobiililaitteiden käytöstä

Käyttäytymisen arvosanan muodostamisen kriteerit

Erinomainen (10)

- Oppilas hallitsee erinomaisesti yllä mainitut tavoitteet. Oppilas on esimerkillinen käytöksessään kaikissa tilanteissa ja kannustaa muitakin toimimaan samoin yllä mainittujen tavoitteiden suhteen.

Kiitettävä (9)

- Oppilas hallitsee kiitettävästi yllä mainitut tavoitteet.

Hyvä (8)

- Oppilas hallitsee hyvin yllä mainitut tavoitteet.
- Jossakin näistä hänen toimintansa on vaatinut keskustelua ja ohjausta, mutta hän on kyennyt kehittämään toimintaansa näillä osa-alueilla arviointijakson aikana.

Tyydyttävä (7)

- Oppilas hallitsee tyydyttävästi yllä mainitut tavoitteet.
- Joissakin näistä hänen toimintansa on vaatinut keskustelua ja ohjausta, mutta hän on pyrkinyt kehittämään toimintaansa näillä osa-alueilla arviointijakson aikana.

Käyttäytymisen arvosanan muodostamisen kriteerit

Kohtalainen (6)

- Oppilas hallitsee kohtalaisesti yllä mainitut tavoitteet.
- Hänen toimintansa on vaatinut keskustelua ja ohjausta useiden tavoitteiden suhteen arviointijakson aikana. Hän on ajoittain pyrkinyt kehittämään toimintaansa näillä osa-alueilla, mutta hän ei ole juurikaan onnistunut siinä.

Välttävä (5)

- Oppilas hallitsee välttävästi yllä mainitut tavoitteet.
- Hänen toimintansa on toistuvasti vaatinut keskustelua ja ohjausta kaikkien tavoitteiden suhteen, mutta hän ei ole pystynyt kehittämään toimintaansa arviointijakson aikana.

Hylätty (4)

- Oppilas ei ole saavuttanut yllä mainittuja tavoitteita, eikä ole sopeutunut koulun toimintaan lainkaan arviointijakson aikana. (Hylättyä arvosanaa käytetään silloin, jos oppilas ei ole käynyt koulua ja hänen käyttäytymistään ei voi arvioida.)

Huoltajien ajatukset käyttäytymisen arvioinnista

Käyttäytymisen arviointi Vattunimeen ala-asteen koulussa:

- > Käyttäytyminen (yhtenä arviointilauseena)
- > Käyttäytymisen osataidot (osa-alueittain)

Oppimiskeskustelu

- Oppimiskeskustelussa arvioidaan yhdessä oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa oppimista ja edistymistä sekä asetetaan uusia tavoitteita. Keskustelussa käsitellään myös oppilaan ajankohtaisia koulunkäyntiin liittyviä asioita. Kotona käydään alustava keskustelu lomakkeen kysymysten avulla ja täytetään syyslukukauden itsearviointi.
- Oppilas valmistautuu oppimiskeskusteluun opettajan ohjauksessa valitsemalla koulutyöhönsä liittyviä esiteltäviä tuotoksia
- Opettaja tiedottaa huoltajaa oppimiskeskustelun osa-alueista ja ohjaa oppilasta valmistautumaan oppimiskeskusteluun

Huoltajien kokemukset ja ajatukset

- Oppimiskeskustelulomake, ennen oppimiskeskustelua täytettävä
- Oppilaan oppimisen ja kasvun tavoitteet ja edistymisen arviointi
- Oppilaan osallisuus ja aktiivinen rooli keskustelussa
- Palaute oppilaan edistymisessä oppiaineiden tavoitteissa ja sisällöissä
- Aineenopettajien (englanti, käsityö) oppimiskeskustelut